

**Dokumendihaldusnõukogu
koosoleku protokoll**

Tallinn

13.11.2013

nr 26-3/13-00253/007

Algus: 14.30   **Lõpp:** 17.10

Juhatas: Liivi Karpištšenko

Protokollis: Alar Teras

Võtsid osa:

Kärt Allert
Reet Ringo
Riina Velleste
Terje Mäesalu
Pille Noodapera
Irina Ivahnenko
Marve Kaljumäe
Kaido Palu
Evelyn Vällik
Kerli Naruski

Puudusid: Uno Vallner
Liis Laaneloog
Liivi Leomar
Helina Kibar
Terje Viertek

Kutsutud: Kädi Riismaa (Tallinna Ülikool)
Janne Kerdo (Tallinna Majanduskool)
Veiko Berendsen (Tartu Ülikool)
Ingrid Pappel (Tallinna Tehnikaülikool)
Katrín Kase (Haridus- ja Teadusministeerium – HTM)
Janek Rozov (MKM infoühiskonna teenuste osakond – ITAO)
Relika Metsallik-Koppel (ITAO)
Risto Hinno (ITAO)
Lauri Tammemäe (Riigi Infosüsteemi Amet – RIA)
Ave Lauringson (MKM riigi infosüsteemide osakond – RISO)

Päevakord:

1. Dokumendivahetusviiside statistilise aruande 31.12.2013 ettevalmistamine

2. Dokumendihalduse koostöö seotud valdkondadega ning koolitusvajadused ja -võimalused
3. Muud küsimused

Liivi Karpištšenko avas koosoleku ja tutvustas õppeasutuste esindajaid. Tegi ettepaneku alustada teise päevakorrapunktiga. Rõhutas, et oluline on saada ülevaade, kui hästi toetavad õppeasutused arenguid teenuste ja dokumendihalduse valdkonnas. Kas antakse uutele vajadustele vastavat haridust. Vajame väga häid toetavaid sekretäre, assistente, dokumendihaldureid, kes vabastaks spetsialistid lihtsate ja tehniliste asjadega tegelemisest. Teisest küljest on oluline meie valdkondade arendamine ja tugi valdkonnapoliitika kujundamises. Ka arhiiv liigub uutele radadele. Milline tuleb meile järelekasv ja milliste oskustega tulevad uued noored inimesed. Milline on vajalik tugi igapäevatoos. Lisaks on oluline asutustes juba töötavate inimeste koolitus ja täiendõpe.

2. Dokumendihalduse koostöö seotud valdkondadega ning koolitusvajadused ja -võimalused

Janne Kerdo: Esindan kutseõppe taset. (protokollile lisatud kokkuvõte) 5 kutseõppeasutust, s.h Lääne-Viru Rakenduskõrgkool, annavad kutseõpet. Riiklik õppekava on aluseks ja sekretäri kutsestandard on aluseks. Uus tase 5. Kahe standardi vahe on see, et õppe sisu on muutunud. Enamasti avalik sektor tellijaks, aga lisandub ka erasektor ja kolmas sektor. Tellijad ja õppijad tähtsustavad õpet. Üle 60% lõpetajatest jätkab õpinguid. Trumpained on põhiained. Kutseõppes on oluline kujundada isiksust. Tallinna Majanduskool (TMK) oli esimene, aga nüüd ka teised kutseõppeasutused õpetavad elektroonilisi dokumendihaldussüsteeme (EDHS-e). Tähtis on ka kutseõpetajate täiendamine. TMK-s on antud võimalik laiapõhjaliselt spetsialiseeruda. TMK sekretärierialadel 200 õpilast. Tervishoiuasutuse sekretär on täiesti uus spetsialiseerumise suund. HTM oli aasta tagasi seisukohal, et sekretäriõpet anda põhihariduse baasil. Kui seda teha, siis bürootöötaja õpe ja osaoskusi enam ei õpetata. Kõik koolid on töörühmades koos õppekavade arendamisel.

Kaido Palu: Kas 9. klassi baasil kõik kutsekoolid?

Janne Kerdo: Kõik kutseõppeasutused. Tartu Kutsehariduskeskus pakub tasemel 4 bürootöötaja õpet. Arvatavasti hakkab ka TMK. Kahes osas kutseoskused ja keskhariduse ained koos kutseoskuste ainetega.

Veiko Berendsen: (ettekande slaidid lisatud protokollile) Infokorralduse õppekava Tartu Ülikoolis (TÜ). Bakalaureuse tasand ja magistritasand. Varem õpetasime Viljandi Kultuuriakadeemias, nüüd Tartus. See on seotud ülikooli üldiste muutustega. Õppejõudude jaoks on muutus positiivne. Õpe Tartus annab paremaid võimalusi. Infokorraldus jäi rakenduskõrgharidusõppe tasemele. Õpe on toimunud 10 aastat. Immatrikuleeritud hetkel 205 üliõpilast. Organisatsiooni infotöö on magistriõppe tasemel. Kutseeksami tasemega lõpetamisele on tagasilöögi andnud see, et kutsetunnistust ei väärtustata. Kogu aeg õpetanud ka inimesed, kes on praktikud.

Liivi Karpištšenko: Millistele ametikohtadele peaksid TÜ lõpetajad suunduma?

Veiko Berendsen: Dokumendihalduse, asjaajamise või kantselei juhtimisel vajavad 500 asutust professionaalset infokorralduse spetsialisti. Töötaja, kes korraldaks kogu tsükli liigitusskeemi koostamisest kuni arhiivini välja. Halb tendents on see, et infokorralduse spetsialistid suunatakse haldust juhtima. Pigem peaks olema seos avalike suhetega. Seda suhtumist on vaja murda.

Terje Mäesalu: Kuhu lõpetajad kaovad? Lõpetajad ei jõua tööandjateni. Üks on müüja, üks on müügiesindaja. Kurb on see, et lõpetajad lähevad muudele töödele.

Veiko Berendsen: Nad on töö. Paljud on lapsepuhkusel. Lõuna-Eestis on inimesi üle ja töökohti vähe. Palgaprobleem on ka.

Kädi Riismaa: Paljuski on Tallinna Ülikoolis (TLÜ) õppekava sama mis TÜ-s. Traditsioonid on pikemad. TLÜ pakub alates 2013.a kolmetasemelist õpet. Eriala on välja kasvanud raamatukogundusest, dokumendihaldus tuli juurde 10 a tagasi. Alates 2003 dokumendihalduse magistriõpe. Nüüd on dokumendihaldus ühendatud infoteaduste alla. Järgmisest aastast uuel tasemel bakalaureuseõppe programm 3 a ja tsükliõppe vormis. Magistriõpe infoteaduste erialal tsükliõppe vormis. Lisaks ka doktoriõpe. Hetkel 10 doktoranti. Täiendkoolitusüksuses hetkel dokumendihalduse alast täiendõpet ei paku, kuna toimuvad muudatused. TLÜ-l on koostöö 20 Euroopa ülikooliga. On vahetusüliõpilasi. Dokumendihalduse alane koostöö Läti Ülikooliga. Ühised kursused inglise keeles, õppetöö toimub *Moodle* keskkonnas. Toeks oldi magistriõppe väljatöötamisel Lätis. Õppurite sihtrühma pole TLÜ määranud. Tugev huvi tegeleda avaliku sektori dokumendihaldusega. Tasuta kohti magistriõppes 20 ja bakalaureuse tasemel 30. Sooviks jätkuvat koostööd riigi dokumendihalduse arendamisel. Eriti oleme huvitatud koostööst teiste kõrgkoolidega. Praegu on iga ülikool väljas oma huvide eest. Riigiasutuste abi praktika läbiviimisel. Hea koostöö Rahvusarhiiviga, aga vaja enam praktika kohti. Lõpetajatest on paljud ministriumides ja ametites. Enamasti on magistritaseme lõpetajad erialasel töö.

Liivi Karpištšenko: Mis tasandi tööd lõpetajad asutustes teevad, milles edukad?

Kädi Riismaa: Hetkel ei ole seda uuritud.

Ingrid Pappel: (ettekande slaidid lisatud protokollile) Praktikas oleme näinud, kus tekivad probleemid tehnoloogia rakendamisel igapäevatoös. Sellest ka uus õppekava Tallinna Tehnikaülikoolis, mis on interdistsiplinaarne. Tegu on rahvusvahelise magistriõppega. Õppejõudude hulka on kaasatud ka praktikuid. Hakkame, ülikoolid, omavahel koos tööle! Soovime pakkuda tipptasemel probleemide uurimist. Käivitatud on eRiigi tehnoloogiate labor. Tudengitele on vaja reaalseid projekte, magistritööde teemasid, mis loovad väärtust. Avasime 2013.a, vastu võeti 27 tudengit. Järgmisel aastal 50 tudengit. Eesti poolelt enamasti tippametnikud. Võtame vastu õiguse, halduse, majanduse, IT taustaga inimesi.

Kaido Palu: Kas teie kutseksamile ei saada?

Ingrid Pappel: Ei saada, meil on teine suund. Meie lõpetaja peab juurde lugema, et kutseksamit teha. Õppekava läbinu peaks olema võimeline projekteerima eRiiki.

Veiko Berendsen: Koostöö. Etteheide riigile. Leppisime kokku, et kutseharidusega inimene sai tulla ja lõpetada VÕTA („varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamine“) raames

rakenduskõrghariduse kahe aastaga. Nüüd see reformi järel enam ei toimi. Sellised muudatused on väga halvad. See oli karjääri jaoks inimestele suur tugi.

Liivi Karpištšenko: Need on teemad, mida viia HTM-i. Et milline on meie osa õppeasutustega koostöös.

Terje Mäesalu: HTM esindajana tunnen end puudutatuna. Need probleemid edastan HTM-i ametnikele.

Relika Metsallik-Koppel: Palju suhtlevad õppekavade koostajad oma maja dokumendihalduse inimestega ehk koostöö õppeasutuste kantseleiga?

Kädi Riismaa: Meil TLÜ-s on hea koostöö. Tudengitel võimalus oma maja EDHS-dega tutvuda.

Ingrid Pappel: TTÜ-siseselt on plaanis hakata inimesi koolitama.

Veiko Berendsen: TÜ-s on tarkvaraks *Opentext*. See on litsentseeritud. Tudengid seda ei kasuta. Süsteeme on TÜ-s palju ja koostöö mitmetahuline. See ei puuduta kitsalt dokumendihaldust.

Liivi Karpištšenko: Mureks on see, et siiani on dokumendihaldust nähtud kitsalt EDHS-ides tekkivate dokumentidega seotuna, kuid lisaks on infosüsteeme, kus ka luuakse ja hoitakse dokumente.

Arutelu.

Janne Kerdo: Täiendkoolituse taset on vaja jälgida. Ei tohiks keskenduda ainult dokumendihaldusele ja infohaldusele. Vaja on ka inimesi, kes oskaksid seda valdkonda juhtida. Kui saaks koostöös SA Innove, HTM-i ja Kutsekojaga selguse ja meie noori arvestades kaardistuse erinevate tasemete väljundite vajadustest avalikule, era- ja kolmandale sektorile.

Liivi Karpištšenko: Saatsin tervikliku infohalduse kontseptsiooni (lisatud protokollile). Mida saaks teha, et samasugune hüpe toimuks ka hariduse andmisel, et kõik vajadused saaksid kaetud? Kas dokumendihaldus erialana on kõrghariduses omal kohal või peaks see olema integreeritud teistesse erialadesse?

Veiko Berendsen: Oleme kõrghariduse maastikul keerulises olukorras. Me oleme teinud kümneid aastaid tööd. Õppekavade ja õppeainete ümberehitamine käib aastaid. Tunnen muret.

Kaido Palu: Sihtgruppi enne nimetati – 500 asutust.

Janne Kerdo: Meie oleme taimelava kõikidele tasemetele. Tänapäeval räägitakse ka isiklikest assistentidest. Kutseõppesse soovime kaasata praktikuid. Õpetamise tasemele panna rõhku.

Ave Lauringson: 10 aastat on IT ja eRiigi arengu seisukohast väga pikk aeg. Õppekavade areng peab olema paindlik, arvestades Eesti riigi arengu eripära. Kas oleks vaja sisseastumisele kehtestada veel lisatingimusi, et tase oleks kõrgem?

Veiko Berendsen: Õigus on mõlemal poolel. Ülikoolides pakutakse õpet IT tippudele. Meil on vaja nullist viia mingile tasemele. Mis on kursuste sisu, selle peale mõtleme pidevalt. Soovime, et see vastaks vajadustele.

Kädi Riismaa: Magistriõppe õppekava muutmise juures arutasime integreerimist. Nüüd põhimõtte, et mis tahes eriala inimene saaks tulla õppima. Oleme mõelnud vastuvõtu moodulile, kuid ülikoolid ei ole sellega nõus.

Reet Ringo: Tahan väita, et haridus on praktikast ees. Kuidas neid haritud inimesi praktikas kasutada? Kuidas viia teadmine organisatsiooni juhtide teadvusse? Raske on selgeks teha, et referendina tuleks võtta tööle kutsega inimene. Tema tööst jääb jälg ajalukku.

Liivi Karpištšenko: Jutuks tuli, et tulevad haritud inimesed ja on erinevad õpped. Asutuste poolt esitatud ettepanekud saatsin enne nõukogu koosolekut (lisatud protokollile). Sealt selgus, et vajalikud on laiemad õigusalsed teadmised, andmeturbe- ja andmekaitsealsed teadmised. Soovitakse laiemat ülevaadet tarkvara lahenduste kohta, projektijuhtimise, juhendite koostamise oskust jne.

Janne Kerdo: Täna on TMK-s kohtuistungis sekretäri ja juristi abi õppekavad. Need on loodud puhtalt vajaduse põhjal. Tarkvara õpetajate värbamiseks on kutsekoolide rahalsed võimalused väikesed. Kas kõik tarkvaraarendajad on valmis täna tulema õppurite ette?. Tutvustavaid mooduleid oleks vaja.

Veiko Berendsen: Õppekavade arendused käivad kõikides koolides. Takistused on seotud inimressursiga. Väga vähe on inimesi, kes tunnevad rohkem kui ühte tarkvara. Infosüsteemide õpetamise organiseerimine on rahalselt keeruline. Didaktiselt ei ole ainult ühe tarkvara õpetamine kõrgkoolis tõepoolest rahuldav.

Ave Lauringson: Kas kaaluda ühisõppekava tegemist tippude jaoks, kui on vaja keeruliste tarkvarade õpetamist? Panustada tuleks mitmelt poolt, teha korralik ettepanek ja on võimalik leida rahastus.

Liivi Karpištšenko: Ühine õppekava – näiteks TÜ ja TLÜ, samuti ühised ained, välisõppejõud. Kas koolid on valmis selles suunas liikuma?

Irina Ivahnenko: Tööandjate kaasamine on oluline, et teada vajadusi.

Janne Kerdo: Kutseõppeasutuse poolt toimib õppekavade ühine arendamine alates 1998.a. Keerukas kokku leppida. Õpiväljundid sarnased.

Kädi Riismaa: Ettepanekud on vajalikud ja õppekavade arendus käib juba rutiinse tööna. Kohustatud oleme kuulama vilistlaste ja tudengite arvamust. Õppejõudude tasandil ei ole koostööks vastuseisu, oluline on koostöö ülikoolide tasandil.

Kaido Palu: On probleeme mõne täiendkoolituse pakkujaga, kelle õpe pole tasemel.

Veiko Berendsen: Mõned aastad tagasi tegime riigihanke korras pakkumuse koos Ingrid Pappeliga. Me ei võitnud ja valiti asjatundmatu pakkuja. Täiendkoolitusi ei taha kõik teha. Osad ei ole praktikud. Õppejõu vaates ei ole täienduskoolitus väga kasulik.

Janne Kerdo: Koolituse tase on oluline.

Kaido Palu: Juhtisin juba poolteist aastat tagasi sellele tähelepanu. Töötukassa hankeid näiteks võiks arutada. Hankes näidatakse ülikoolide õppejõude, kuid realselt koolitavad teised inimesed. Meeskonda muudetakse.

Pille Noodapera: Täiendkoolituse puhul ei saa äritegevust piirata. Turundatakse autoriteediga. Asutus peab oskama otsustada, millist koolitust nende töötajad vajavad.

Liivi Karpištšenko: Lõppsõna külalistele.

Ingrid Pappel: Täna kohtumisest jäi arusaam, et oleme oma õppekavaga õigel teel – mõtleme, milleks ja kuidas süsteeme planeerida ja rakendada.

Janne Kerdo: Kokkusaamine on suurepärane samm. Operatiivselt saab asju omavahel arutada.

Kädi Riismaa: Täna kohtumise korraldamise eest. Võtmesõnana võtan kaasa „Koostöö ülikoolide vahel“.

Veiko Berendsen: Ülikoolid oma autonoomias käituvad oma loogika järgi. Riigi poolt – asjad on läinud paremaks siis, kui on strateegia, kava, mida ellu viia ja koos sellega ressursid.

Liivi Karpištšenko: Täna kohtumise aeg oli piiratud. Kas on soovi jätkata sama teemaga järgmisel aastal?

Külalised ja nõukogu liikmed pidasid seda vajalikuks.

OTSUSTATI: Teha jätkuarutelu 2014. aastal.

1. Dokumendivahetusviiside statistilise aruande 31.12.2013 ettevalmistamine

Relika Metsallik-Koppel tegi ettekande. Slaidid lisatud protokollile.

Eesmärk elektroonilise dokumendivahetuse osakaalu tõstmine 95%-ni aastaks 2020 – eelistatud on DVK, aga võetakse arvesse ka e-postiga saatmine kui vaheetapp.

Liivi Karpištšenko: Lisaks DVK-le ja e-postile ka masin-masin dokumendivahetus teiste infosüsteemide vahel.

Relika Metsallik-Koppel: Tuli ettepanek küsida, miks vahetatakse paberdokumente, miks DVK asemel e-post. Põhjused selgusid juba 2012 – kirjavahetus kodanikega ja välisriikidega, õigusaktide nõuded jne. Seetõttu uuesti küsima ei hakka. Kui on uusi põhjuseid, andke teada.

Kerli Naruski: DVK kaudu ei saa saata allkirjastamata dokumente. Praegu saadab Rahvusrhiiv meile küsimuse e-kirjaga, samuti läheb vastus. Registreerime, kuid ei vormista kirja mallile.

Liivi Karpištšenko: Eelmisel aastal oli e-posti eelistamise üks põhjus, et koos dokumendiga ei saa edastada sõnumit („kaaskirja“). Uues DVK kapslis on sõnumi väli. Edaspidi võib arutada, kas lubada sõnumit ilma failita. Kindlasti ei tohi hakata saatma mitteametlikke sõnumeid.

Arutelu.

Relika Metsallik-Koppel: Aruanne kavas koostada 2013.a. viimase kvartali kohta. Oli ettepanek kogu 2013.a kohta, kuna nii tuleb aruanne õigem.

Liivi Karpištšenko: Kas kuskil probleeme, et vaja veel käsitsi teha, nagu poolteist aastat tagasi?

Kärt Allert, Kerli Naruski: Peame lisaks käsitsi tegema. Süsteemist ei saa kohe kõike.

Evelyn Vällik: Postipoisis on see keeruline.

Reet Ringo: Koostöös arendajaga on võimalik kõik andmed päringutega kätte saada.

Relika Metsallik-Koppel: Kuna mõnel on veel käsitööd, jääb perioodiks 01.10.–31.12.

Ilona Kään: Üks probleem on, et edastusviis valitakse DHSis käsitsi ja võib olla vigu. Küsimus on ka mitmele adressaadile saatmine. Üks kiri mitmele, erineval viisil. Kuidas arvestame?

Liivi Karpištšenko: Oleme soovitanud mitmeid aastaid, et kui adressaat on DVKga liitunud, pakutaks vaikimisi edastamisviisiks DVK. DHSid tõmbavad liitunute nimekirja iga päev. Mitme adressaadi osas jäi kokkulepe: üks adressaat – üks saatmine. Kui DHS ei pea arvestust kõigi adressaatide üle, on probleem, eriti e-posti puhul. DVK saatmised saab aruandlusmoodulist kätte. Vaatame igaüks üle eelmised protokollid.

Kaido Palu: MKM-il otsustuse koht, kas aktsepteerida mitut e-posti saatmist ühena ja lubada see viga või teevad asutused käsitsitööd.

Liivi Karpištšenko: Kas allasutused on teadlikud? Kui ei, siis andke teada, et statistika kogumine tuleb.

Evelyn Vällik: E-toimiku teema. Toimik tuleb alla laadida kohtute infosüsteemist. Menetlus toimub asutuse DHSis. Kuhu need dokumendid panna statistikasse kirja?

Liivi Karpištšenko: Lisada statistikasse dokumendivahetusviis „muu“ koos täpsustusega: e-toimik jne.

OTSUSTATI: Valmistutakse statistika kogumiseks. Relika Metsallik-Koppel täpsustab üksikasjad.

3. Muud küsimused

Liivi Karpištšenko: Olete tutvunud RIA analüüsiga kasutajatoe pöördumiste kohta ja septembrikuu aruandega. Kas DVK SLA kavandi kohta on veel märkusi? SLA-sse lisatakse ADIT saatmise mõõtmine.

SLA kohta märkusi ega ettepanekuid ei olnud. Kavand on lisatud protokollile.

Terje Mäesalu: Tunnustame, et RIA tegi põhjaliku analüüsi.

OTSUSTATI: Nõustuda DVK SLA allkirjastamisega.

(allkirjastatud digitaalselt)

Juhataja

Liivi Karpištšenko

Protokollija

Alar Teras

Lisad:

1. Janne Kerdo ülevaatedokument
2. Veiko Berendseni ettekanne
3. Ingrid Pappeli ettekanne
4. Infohalduse täiendatud lähtekontseptsioon
5. Mõttepunktid ja asutuste ettepanekud koolitusteema arutelu ettevalmistamiseks
6. Relika Metsallik-Koppeli ettekanne
7. DVK SLA kavand